

ВІДГУК

**офіційного опонента доктора економічних наук, професора
Гончар Ольги Іванівни на дисертаційну роботу Му Цзяньмін
на тему «Інноваційно-інформаційна основа стратегії управління
промисловим підприємством в економіці знань»,
що представлена на здобуття наукового ступеня доктора філософії
за спеціальністю 073 – Менеджмент**

Актуальність теми наукового дослідження та її зв'язок з науковими програмами, планами, темами

Характерними рисами сучасного стану української та світової економіки є зростаючий динамізм середовища господарювання, спровокований глобалізацією й інтеграцією соціально-економічного простору, інформатизацією, накопиченням і використанням нових знань. Також важливим ключовим процесом у стартових умовах економічних перетворень став розвиток інформаційних систем як складних полісистемних соціоекономічних утворень, які стають рушійною силою для позитивних змін в усіх галузях народного господарства та в усіх сферах життєдіяльності людини. Інформаційні технології й системи за умови їх правильного, організованого використання здатні забезпечити економічне зростання шляхом стимулювання конкуренції, сприяння розширенню виробництва й підвищення продуктивності праці. Все це трансформує та якісно змінює інноваційно-інформаційну основу діяльності промисловості, обумовлюючи необхідність змін стратегії управління промисловим підприємством.

Промислові підприємства відіграють важливу роль у реалізації досягнень науково-технічного прогресу для всіх галузей економіки та у забезпеченні інноваційного базису її розвитку. Їх розвиток є одним із основних показників економічного розвитку країни, що значно впливає на продуктивність, ефективність і прогрес майже у всіх сферах людської діяльності. Тому важливості набуває підвищення інноваційної та підприємницької активності саме промислових підприємств та у тривалій перспективі. Зазначене завдання змінює стратегічні засади управління розвитком підприємства, обумовлюючи необхідність пошуку нових шляхів та форм використання власних ресурсів та ресурсів зовнішнього середовища.

Важливою складовою формування стратегії розвитку промислового підприємства стає пошук і вибір інноваційно-орієнтованого бізнес-партнера. Також потребують вирішення концептуальні питання із розроблення стратегії розвитку промислового підприємства в умовах зростання наукоємності його виробництв та становлення економіки знань, формування і забезпечення потенціалу стратегічного розвитку на основі бізнес-партнерських відносин,

узгодженості стратегій партнерів. Саме відкритий та інтегрований підхід до формування стратегії розвитку промислового підприємства в умовах зростання наукоємності його виробництва на засадах бізнес-партнерства дозволяє в значній мірі підвищити ефективність розвитку підприємства.

Незважаючи на значну кількість робіт, присвячених дослідженню різних аспектів стратегічного управління підприємством і формування стратегії його розвитку, є підстави стверджувати, що науковцями ще не вирішено низку питань відносно формування інноваційно-інформаційної основи стратегії управління промисловим підприємством в економіці знань спільним зусиллями – на засадах бізнес-партнерства промислових підприємств. із закладами вищої освіти.

Саме тому дисертація Му Цзяньмін, яка удосконалює теоретико-методичні засади формування в економіці знань інноваційно-інформаційної основи стратегії управління промисловим підприємством за рахунок бізнес-партнерства і пропонує рекомендації щодо вибору підприємством в якості стратегічного бізнес-партнера інноваційно-орієнтованого закладу вищої освіти.

Дисертацію виконано відповідно до тематичних планів наукових досліджень Одеського національного політехнічного університету за період 2018-2021 рр., зокрема, при виконанні держбюджетної теми № 113-82 «Економічне оцінювання та обліково-аналітичне забезпечення інноваційно-інвестиційної діяльності та економічної безпеки на мікро- та макрорівні» (номер державної реєстрації 0116U006740) протягом 2018-2020 рр., де автором обґрунтовано комплексно-цільовий підхід та розроблено рекомендації щодо фокусного формування інноваційно-інформаційної основи стратегії управління промисловим підприємством в економіці знань.

Враховуючи вищезазначене, можна стверджувати, що тема виконаного дослідження є актуальною, оскільки питання удосконалення стратегічного управління, удосконалення механізму бізнес-партнерства та залучення ресурсів освітянсько-наукового середовища мають в сучасному світі універсальний характер, вони нагальні для промислових підприємств і України, і Китаю.

Ступінь обґрунтованості та достовірність наукових положень, висновків і рекомендацій

Наукові положення, висновки та рекомендації виконаного дослідження базуються на застосуванні загальнонаукових і спеціальних принципів і методів пізнання дійсності. Основні положення представленого матеріалу, які містять певну наукову новизну, базуються на вивченні та застосуванні автором сучасних фундаментальних та прикладних досліджень вітчизняних та зарубіжних вчених, нормативних актів України, статистичних матеріалів, пов'язаних з процесом та проблематикою становлення економіки знань, інноваційного розвитку та інформатизації економіки, стратегії розвитку промислового підприємства на засадах бізнес-партнерства.

Обґрунтованість результатів роботи підтверджується адекватним використанням сучасних методів дослідження: порівняльного аналізу, узагальнення, систематизації, емпіричного дослідження, експертних оцінок, системного та логічного підходів, діалектичного і порівняльного, економіко-математичного моделювання тощо.

Поставивши за мету дослідження розробити та обґрунтувати теоретико-методичний базис формування інноваційно-інформаційної основи стратегії управління промисловим підприємством в економіці знань на засадах бізнес-партнерства і виробити рекомендації стосовно їх застосування при виборі підприємством в якості стратегічного бізнес-партнера профільного інноваційно-орієнтованого закладу вищої освіти, автор визначив концептуальні основи формування стратегії управління промисловим підприємством в економіці знань та на засадах бізнес-партнерства, оцінив можливості та реалії розвитку промислових підприємств України та Китаю, інноваційну спрямованість стратегічних інтересів та можливості щодо забезпечення інноваційного розвитку виробництва їх потенційних стратегічних бізнес-партнерів в секторі освіти та науки, розробив власні підходи і рекомендації до формування стратегії розвитку промислового підприємства на засадах бізнес-партнерства із застосуванням концепції інтегративного управління. Розроблено низку рекомендацій стосовно вибору інноваційно-орієнтованого закладу вищої освіти в якості стратегічного бізнес-партнера; узгодження стратегій розвитку промислового підприємства та інноваційно-орієнтованого закладу вищої освіти, обраного в якості стратегічного бізнес-партнера для бізнес-партнерства. Сформовані відповідні моделі та організаційно-методичне забезпечення процесу формування стратегії та рекомендації щодо його застосування в управлінні підприємством.

Структура роботи логічна і завершена. Зміст дисертації, який відповідає назві теми, засвідчує завершеність дослідження. Через усі розділи простежується проблема розроблення теоретичного базису та методичного інструментарію формування стратегії розвитку промислового підприємства на засадах бізнес-партнерства.

Наукові положення, висновки й рекомендації, що сформульовані у дисертації, є достовірними. Достовірність забезпечено використанням значного обсягу матеріалів офіційної статистики України. Достовірність усіх наукових положень, висновків та рекомендацій підтверджується глибоким аналізом фундаментальних наукових праць зарубіжних та вітчизняних вчених з питань стратегічного управління розвитком підприємств та бізнес-партнерства.

Робота характеризується комплексним використанням загальнонаукових та спеціальних засобів емпіричного та теоретичного пізнання, коректним застосуванням арсеналу моделей, використанням комплексного підходу. Більшість пропозицій автора знайде застосування в сучасних умовах національної економіки України та Китаю.

Методологічні і методичні результати дисертації відрізняються глибиною аналізу, коректністю формулювання пропозицій щодо практичного

використання запропонованих моделей і методик, науковою новизною.

Основні наукові результати дисертації

Основним науковим доробком дисертації слід вважати *вирішення важливого наукового завдання* – розроблення сукупності теоретичних положень і методичних підходів щодо формування інноваційно-інформаційної основи стратегії управління промисловим підприємством в економіці знань на засадах стратегічного бізнес-партнерства з інноваційно-орієнтованим вищим навчальним закладом. Науковою новизною характеризуються такі основні положення виконаного дослідження:

1. Розроблено рекомендації щодо узгодження стратегій розвитку промислового підприємства та інноваційно-орієнтованого закладу вищої освіти, обраного в якості стратегічного бізнес-партнера для створення бізнес-партнерства з метою інноваційного розвитку (с.213-229). Запропонована модель доповнює узгодження стратегій партнерів формуванням узгодженої інноваційно-інформаційної основи.

2. Удосконалено концептуальні засади стратегії промислового підприємства на засадах бізнес-партнерства (с.184-186) шляхом розробки: а) балансування інтересів бізнес-партнерів (с.191) і функціонально-організаційної моделі партнерських відносин (с.185-210), б) розробки рекомендацій стосовно вибору інноваційно-орієнтованого закладу вищої освіти в якості стратегічного бізнес-партнера (с.181-184).

3. Удосконалено методичні засади оцінки стратегії розвитку закладу вищої освіти як потенціального стратегічного бізнес-партнера промислового підприємства шляхом розробки рекомендацій та моделі визначення простору стратегічних позицій закладу вищої освіти (с. 135-146), які не лише оцінюють його інноваційну активність та потенціал забезпечення інноваційного розвитку виробництва, враховуючи інноваційну спрямованість стратегічних інтересів, а й здатність сформулювати результативну інноваційно-інформаційну основу.

4. Класифіковано потенційних стратегічних бізнес-партнерів і фактори, що впливають на стратегічний розвиток промислового підприємства за додатковими ознаками інноваційної спрямованості стратегічних інтересів, проблем бізнес-партнерства і характеру їх змін в економіці знань, профільності партнерів із сектору освіти та науки (с. 110-126).

5. Доповнено концептуальні засади інтегративного управління підприємством, яке обрало стратегію бізнес-партнерства на основі формування інтегрованої інноваційно-інформаційної основи розвитку. Їх побудовано на об'ємному розгортанні предметного, ієрархічного та функціонального напрямків структурної моделі інтегративного управління підприємством. Визначено змістовність основних етапів процесу формування стратегії і показники розвитку підприємства та ефективності стратегічного бізнес-партнерства (с. 158-170).

6. Удосконалено організаційно-методичне забезпечення процесу стратегічного управління промисловим підприємством на засадах бізнес-партнерства, яке відрізняється застосуванням концептуальної структурної моделі інтегративного управління для вироблення рекомендацій щодо формування інноваційно-інформаційної основи та її застосування в управлінні підприємством (с. 184-192).

7. Доповнено понятійний апарат стратегічного управління підприємством: формулювання та опис змісту понять інноваційно-орієнтованого розвитку, стратегії розвитку промислового підприємства на основі бізнес-партнерства, інноваційно-інформаційної основи стратегії та інноваційної орієнтованості бізнес-партнера враховують стратегічність ролі знань та інформатизації, тривалість дії інноваційних процесів (розділ 1).

Автор зумів поєднати теоретичні положення і методичний інструментарій стратегічного управління розвитком підприємств з концептуальними аспектами управління бізнес-партнерськими відносинами, що значною мірою, посприяло полікритеріальності у побудові та застосуванні запропонованих моделей. Результати представляють цілісне завершене дослідження і вирішують важливе наукове завдання на досить високому науковому і методологічному рівні.

Повнота відображення висновків і пропозицій в опублікованих автором дисертацій роботах

Висновки, методичні підходи, а також відповідні елементи наукової новизни з достатньою аргументованістю знайшли відображення в 9 наукових працях, зокрема 1 монографії, 3 статтях у наукових фахових виданнях України, що включені у міжнародні наукометричні бази, 1 статті у наукових періодичних виданнях інших держав, що індексується у міжнародній наукометричній базі Scopus. Основні положення дисертації доповідались на 4 науково-практичних конференціях, за результатами участі у яких опубліковано тези доповідей.

Вимоги Постанови КМУ від 06.03.2019 № 167 «Про проведення експерименту з присудження ступеню доктора філософії» зі змінами, згідно Постанови КМУ від 21.10.2020 № 979, до кількості публікацій у спеціалізованих виданнях виконано. Наукові результати, викладені у дисертацій та публікаціях, одержані автором самостійно та повною мірою відображають основні результати та наукову новизну дослідження.

Порушень академічної доброчесності у наукових публікаціях не виявлено.

Практичне значення результатів дослідження

Серед загальної сукупності основних положень виконаного дослідження практичну цінність представляють завершені розробки щодо формування в економіці знань інноваційно-інформаційної основи стратегії управління

промисловим підприємством за рахунок бізнес-партнерства і рекомендації щодо вибору підприємством в якості стратегічного бізнес-партнера інноваційно-орієнтованого закладу вищої освіти, які суттєво удосконалюють наукові засади та методичне забезпечення процесу їх управління.

Практичне значення виконаного дослідження підтверджує впровадження основних результатів дисертаційної роботи у діяльність Наукового парку Одеського національного політехнічного університету, а також промислових підприємств ТОВ «Одетекс», ТОВ «Поліпласт», Громадської організації «Центр міського розвитку та інформаційних технологій», про що є відповідні довідки.

Академічна доброчесність

Порушень академічної доброчесності (академічного плагіату, само плагіату, фабрикації, фальсифікації) в дисертації та наукових працях, у яких висвітлені основні наукові результати дисертаційного дослідження Му Цзяньмін не виявлено.

Дискусійні положення та зауваження до дисертації

До недоліків та зауважень дискусійного характеру слід віднести:

1. У пункті 1.2 (розділ 1 дисертації) приведено модель процесу формування та вибору стратегій розвитку промислових підприємств з урахуванням факторів середовища, що змінюються під впливом НТП у економіці знань. Проте надалі модель не знаходить свого подальшого розвитку. Не зрозумілим залишилося і питання її доцільності при формуванні стратегії розвитку промислового підприємства на основі бізнес-партнерства із ЗВО.

2. У розділі 1 недостатньо уваги приділити сутності категорій «розвиток» і дотичного поняття «стратегічний розвиток», зокрема необхідно було б конкретизувати особливості управління розвитком і стратегічним розвитком у розрізі виділення цілей саме в економіці знань, що є логічним при встановленні балансу інтересів промислового підприємства, на який автор спирається у третьому розділі дисертації (п.3.3).

3. Відносно аналітичної бази: у пункті 2.1 доцільно було б проаналізувати сучасний стан попиту і пропозиції на ринку інновацій для промисловості України та Китаю або на її якихось регіональних ринках. Було б доречним також провести структурний аналіз ринку промислової продукції країни з метою визначення особливостей та детермінант її попиту.

4. Відносно структури дисертації: у пункті 2.2 (розділ 2 дисертації) при оцінці потенційних партнерів для промислового підприємства доцільно було б навести схему, яка б відображала їх класифікацію. Така схема автором наведена у п.3.3, але вона потрібна у роботі значно раніше.

5. У запропонованій концептуальній матричній моделі формування стратегії розвитку промислового підприємства (с.163) недостатньо висвітлений механізм управління цим процесом. Тому було б доцільно визначити цілі та завдання системи забезпечення, їх взаємозв'язок з методами, засобами їх досягнення та прийняттям управлінських рішень, оскільки останні також є елементами управління.

6. У пункті 3.2 автор пропонує концептуальну схему формування стратегії розвитку промислового підприємства на основі бізнес-партнерства в умовах становлення економіки знань (с.185), де одним з елементів виділено ефективність розвитку бізнес-партнерів і результативність бізнес-партнерства. Проте не визначено показників, які дали змогу оцінити виділену ефективність.

7. У запропонованій організаційній моделі бізнес-партнерських відносин промислового підприємства та інноваційно-орієнтованого закладу вищої освіти (с.191) пропонується при формуванні механізму партнерських відносин промислового підприємства та інноваційно-орієнтованого закладу вищої освіти при формуванні стратегії розвитку підприємства як складної інтегрованої системи виділити використання принципів інтегрованої багатовекторної організаційної моделі (с. 192). Проте, які саме принципи наголошуються, не визначено.

Наведені зауваження та висвітлені недоліки не знижують її наукової цінності дисертації та можуть стати основою наукової дискусії під час захисту.

Загальний висновок

Дисертаційна робота Му Цзяньмін на тему «Інноваційно-інформаційна основа стратегії управління промисловим підприємством в економіці знань» є самостійною кваліфікаційною науковою працею, яка виконана на актуальну тему. За своїм змістом відповідає спеціальності 073 – Менеджмент. Отримані результати та висновки мають наукову новизну, важливе теоретичне та практичне значення, роблять безперечний внесок у теорію та практику управління підприємствами.

Дослідження виконано на високому науковому рівні, матеріал викладено чітко й обґрунтовано з вмідим використанням графічного підходу до викладення, що значно полегшує сприйняття матеріалу. Усі положення, результати і висновки є аргументованими. Впровадження результатів дисертаційної роботи підтверджено документально, про що свідчать акти про впровадження, наведені у додатках до дисертації.

Опубліковані роботи відображають основні положення дисертації. Основні результати дослідження апробовано та схвалено на 4-х міжнародних наукових конференціях.

Порушень академічної доброчесності у роботі не виявлено.

Усе вище перераховане дає підстави стверджувати, що дисертаційна робота Му Цзяньмін на тему «Інноваційно-інформаційна основа стратегії управління промисловим підприємством в економіці знань» є закінченим

самостійним науковим дослідженням, у якому отримані нові науково обґрунтовані результати в певній галузі науки, що в сукупності вирішують важливе наукове завдання.

За змістом, актуальністю, науковою новизною та практичною цінністю робота відповідає вимогам: пунктів 10, 11, 12 «Порядку проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 06.03.2019 р. №167 зі змінами згідно Постанови КМУ від 21.10.2020 № 979 та чинним вимогам МОН України, а автор дисертації на тему «Інноваційно-інформаційна основа стратегії управління промисловим підприємством в економіці знань» – Му Цзяньмін – заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 073 – Менеджмент.

Офіційний опонент:

доктор економічних наук, професор,
професор кафедри економіки підприємства
і підприємництва Хмельницького
національного університету МОН України

Ольга ГОНЧАР

Підпис д.е.н., професора О.І. Гончар засвідчую.

Проректор з науково-педагогічної роботи
Хмельницького національного університету
МОН України

Віктор ЛОПАТОВСЬКИЙ